

Fülöpházi erdőössztyepp pókegyüttese

Gallé Róbert

SZTE Ökológiai Tanszék
e-mail: Galle.robert@gmail.com

Vizsgálatainkat a Kiskunságban Fülöpháza és Bugacpusztaháza térségében vizsgáltuk természetközeli erdőössztyepeken. Összesen 15 nyárerdő-foltról és a közöttük elterülő nyílt homoki gyepről gyűjtöttünk pókokat Barber-csapdás módszerrel. A csapdák 2006-ban négy alkalommal két-két hétig működtek. Az vizsgált erdőfoltok mérete 88 és 5000 m² között változott.

A Bray-Curtis hasonlósági indexszel végzett főkoordináta analízis alapján a három csoport különült el: (1) nyílt homoki gyep és a kis méretű erdőfoltok (88-410 m²), (2) közepes méretűek (420-720 m²) és (3) nagy (1000-5000 m²) foltok. A különböző méretű erdőfoltok diverzitását Rényi-féle diverzitás rendezés segítségével hasonlítottuk össze, a gyep diverzitási profilja fut legfelül, ezt követik az egyre növekvő erdőfoltok profiljai. Többszörös regresszioanalízis segítségével vizsgáltuk a kapcsolatot a pókegyüttes szerkezete (Főkoordináta analízis első tengelyén felvett értékek) és a foltok mérete, alakja, izoláltsága (100 méteres körön belül található erdőfoltok száma és mérete) között. Pókegyüttesek szoros kapcsolatot mutattak az erdőfoltok méretével ($r=0,596$, $p<0,01$) és alakjával ($r=0,604$, $p<0,01$). Az egyes erdőfoltokból gyűjtött pókfajok száma nem mutatott szignifikáns kapcsolatot egyetlen vizsgált jellemzőjével sem. A természetes nyárerdő foltok szegélyen végbemenő folyamatokat Bugacpusztaháza térségében vizsgáltuk. Az erdő szegélyére merőlegesen Barber csapdákból 8 transekt működött 2004-ben négy alkalommal két-két hétig. Az egymást követő csapdák hierarchikus klaszter analízise alapján a pókegyüttesek változása néhány méterre az utolsó fák törzsétől a gyepen ment végbe. Az erdő felé haladva az együttes fajszáma és diverzitása csökken. A gyepek heteromorfijának hatását egy szálbarázdán áthaladó Észak-nyugat – Dél-kelet irányú szelvény mentén elhelyezett talajcsapdákkal vizsgáltuk Fülöpházán. A pókok a hierarchikus klaszter analízis alapján négy foltot különítettek el: déli buckaoldal, szélbarázda, szélbarázda árnyékos oldala és északi buckaoldal. A szelvény mentén a fajkészletben jelentős különbségeket nem találtunk, az elkülönülést a dominanciaviszonyok változása okozza.

